

Möte med den nationella arenan för samverkan för professionsprogrammet (NASP)

5 maj 2025 kl.15-17

Digitalt möte

Närvarande ledamöter

Maria Jansdotter Samuelsson, Högskolan Dalarna (ordförande)
Daniel Alvunger, Linnéuniversitetet
Karolina Broman, Umeå universitet
Åsa af Geijerstam, Uppsala universitet
Per-Henrik Holgersson, Kungliga musikhögskolan
Åke Ingerman, Örebro universitet
Mette Liljenberg, Göteborgs universitet
Håkan Löfgren, Linköpings universitet
Anna-Lena Månsson, Malmö universitet
Matilda Wiklund, Stockholms universitet
Thomas Winman, Högskolan i Jönköping

Övriga närvarande

Linda Gerén, senior rådgivare SUHF (p. 2)
Laila Guvå, undervisningsråd Skolverket (adjungerad)
Mats Lindh, undervisningsråd Skolverket (mötesdokumentation)

Inledning

Ordföranden öppnade det första mötet med NASP och hälsade ledamöterna välkomna. En dagordning har i förväg gått ut till ledamöterna. Punkten om förordningen om det nationella professionsprogrammet ska ses som en introduktion av en längre diskussion om innehållet i förordningen och hur den ska tolkas. Därefter följde en presentationsrunda av ledamöterna och Skolverkets representanter.

1 Planering av mötesformer och tider m.m.

Ordföranden inledde med att gå igenom NASP:s uppdrag enligt presidiebeslutet från SUHF. Vidare redogjordes för Skolverkets adjungerade roll och det kanslistöd som kommer att tillhandhållas av myndigheten.

Föreslogs att NASP sammanträder ca 6 gånger per år varav ett tillfälle utgörs av ett tvådagarsinternat (Skolverket kan bekosta en internatvistelse per år). Mötestiderna bör vara mellan 2 och 4 timmar. Det vore fördelaktigt om mötestillfällena kan vara synkroniserade med när Rådet för professioner i skolväsendet sammanträder.

- Mötet enades om att genomföra ett internat i Stockholm 27–28 aug med start vid lunch dag ett. Skolverket tar fram förslag på konferensanläggning.
- Höstens mötestillfällen bestämdes till måndag den 13 okt kl. 9-12 och måndag 24 nov kl. 9-12. Bägge mötena genomförs digitalt.

En mötesplan för 2026 bör tas fram med alternerande mötesdagar. Det vore bra om en mötesplan kan presenteras före internatet i augusti. Ordföranden tillsammans med Skolverket ser över tänkbara datum som därefter cirkuleras med ledamöterna.

Mötesdokumentationen från NASP:s möten behöver tillgängliggöras och hållas ordnade. Ordföranden föreslår att publicering av information sker på SUHF:s webbplats. En webbsida finns förberedd för detta. Diarieföring av mötesdokumentation m.m. sker hos SUHF. Mötet fastställde denna ordning.

Kommentar: Hur detaljerade bör mötesanteckningarna vara och hur hanteras beslut som NASP eventuellt kommer att fatta?

- Skolverket: En generell synpunkt är att mötesdokumentationen behöver vara till nytta för lärosätena att få del av.
- Förslag om att undersöka möjligheten att tillgängliggöra arbetsmaterial för ledamöterna på en arbetsyta i MS Teams. Skolverket undersöker möjligheten att ordna detta.
- Detaljnivån har också att göra med uppdragen och vilken typ av ärenden som behandlas. Det är svårt att avgöra innan vi vet vad frågorna kommer att handla om.
- Det verkar klokt att se framåt. Det kan behövas någon form av kommunikationsstrategi för hur informationen ska ske mellan lärosätena. Det kan lämpligen vara en diskussionsfråga under hösten.

Ordföranden: Instämmer i detta. I augusti kan vi skapa en tydligare bild av hur vi kommunicerar med lärosätena. Det gäller även frågan om NASP ska fatta beslut i frågor eller inte, vi återkommer till det på mötet i augusti.

Arbetsutskott

Ordföranden föreslår att ett arbetsutskott (AU) skapas för att ta fram agendor och kallelser för kommande möten med stöd av Skolverket. Mötet instämde i förslaget. Ett AU bör komma på plats och sammanträtt före internatet i augusti.

Kommentarer: Vissa diskussionspunkter kan inledningsvis behöva tas fram av Skolverket. Skolverket kan därför behöva ingå i det förberedande arbetet.

Ordförande föreslår att två ledamöter, Skolverkets adjungerade och ordföranden ingår i ett AU. I samband med att förslag på mötesdatum skickas ut kan också frågan ställas om någon är intresserad av att ingå i AU.

2 Information från Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)

Linda Gerén informerade om SUHF roll och verksamhet. SUHF är ett förbund för att tillvarata lärosätenas intressen och vid behov verka för samordning mellan lärosätena. Förbundets arbete leds av styrelsen och presidiet. För det löpande arbetet har förbundet ett kansli på fem personer som leds av generalsekreterare Marita Hilliges. Förbundsarbetet sker huvudsakligen i ett fyrtiotal arbetsgrupper och involverar ca 300 personer. Arbetsgrupperna fungerar som rådgivande organ till styrelse och förbundsårsamling. SUHF utser personer till expert- och arbetsgrupper men även till myndigheters insynsråd m.m. Expertgruppen för lärarutbildning ansvarar för NASP:s sammansättning. Om NASP:s uppdrag inte ses som optimalt får det lösas pragmatiskt och tas upp med styrelsen efter en intern diskussion. Det finns många grupperingar inom lärarutbildningsområdet (en bild visades med samband med olika organ och dess inbördes beroenden och samverkan).

Kommentar: RUC (och motsvarande) och det nationella RUC-nätverket är också samverkansytor där relevanta frågor kommer att lyftas framöver, vilket NASP kan behöva förhålla sig till.

3 Lägesinformation om det nationella professionsprogrammet

Skolverket informerade om det pågående arbetet med det nationella professionsprogrammet.

Pågående arbete med ramkursplaner

- Ramkursplaner för uppdragsutbildningen *Vidareutveckling och analys av kvalitet i undervisning* (VAK) har utarbetats genom en arbetsgrupp tillsatt av SUHF. En pilotomgång med fyra kursinriktningar kommer under ht25 genomföras på fyra lärosäten. Det har varit ett stort intresse med 252 ansökningar till 140 studieplatser.
- Ett arbete pågår med att ta fram en ramkursplan för en uppdragsutbildning benämnd *Undervisningsskicklighet i teori och praktik* (USP). Det är samma arbetsgrupp som utarbetat ramkursplaner för VAK som arbetar med detta.
- Förberedelser för en annan uppdragsutbildning om ämnessamverkan inom yrkesprogram pågår. I detta fall har Skolverket initierat och engagerat en arbetsgrupp att ta fram en ramkursplan.

Skolverkets föreskriftsarbete

Arbete med Skolverkets föreskrifter pågår. En extern remissomgång pågår för närvarande och avslutas den 19 maj. Beslut om föreskrifter är planerat till juni månad.

Förordning om ett nationellt professionsprogram

För närvarande pågår ett kommunikationsarbete för professionsprogrammet som upptar mycket tid. Kommunikationen behöver bland annat samordnas med lärosätenas kommunikation. Det är ingen enkel fråga att hinna med i och med att regeringsbeslutet om förordningen tagit längre tid än beräknat. Särskilt förordningens 5 § har väckt en hel del frågor om vad meriterande utbildning omfattar och dess praktiska konsekvenser. I dagsläget råder en otydlighet om detta samtidigt som Skolverket och lärosätena behöver vara överens om tolkningarna.

Inledningsvis har Skolverket publicerat en preliminär tolkning av vad som utgör meriterande utbildning på Skolverkets webbplats. Skolverket efterfrågar NASP:s stöd för hur regleringen om vad som utgör meriterande utbildning bör tolkas och hanteras.

4 Inledande diskussion om innebörden och betydelsen av förordningen (2025:280) om ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare

Skolverket presenterade några inledande diskussionsfrågor: Hur kan områden som är att betrakta som meriterande utbildning konkretiseras? Är Skolverkets nuvarande beskrivning av meriterande utbildning gångbar? Vilka akademiska examina kan räknas som meriterande?

Ordförande: Vi behöver återkomma till dessa frågor på ett mer systematiserat sätt men vi kan påbörja en inledande diskussion här och nu.

- Det är många frågor som aktualiseras i min omgivning om vad som kan räknas som meriterande utbildning. Det är ett stort arbete att klassa om kurserna och examina. Positiv till det bredare anslaget. Knäckfrågan är vem som kan säkerställa att en kurs verkligen är meriterande? Det är en informationsutmaning för lärosätena.

Ordförande: Otroligt viktigt att informationen blir tydlig och klar. När i tid behöver det vara klart?

- Skolverket: Skolverket får väldigt konkreta frågor redan nu och det är svårt att ge tydliga svar. I slutet av maj behöver vi publicera tydligare och mer detaljerad information. Det behöver finnas möjlighet för de som är intresserade att registrera sig till kurser och planera för sin kompetensutveckling.

- Kan den tolkningen ifrågasättas? Vad har vi för mandat och vad kan vi säga utan att senare behöva backa?
- Skolverket: Många har i remissvaren framfört att regleringen inte är tillämpbar men Skolverket har att tolka och tillämpa bestämmelsen och behöver hjälp med detta.
- Svårt läge, att ge ett trovärdigt svar är svårt och också få det hållbart över tid. I grunden behöver ett fotarbete göras och det måste finnas en spårbarhet i tolkningen till huvudområden. Det kan handla om att ta fram beskrivningar av huvudområden och vad som kan tänkas kan höras till de områden som listas i förordningen. Det är ett omfattande arbete men som vi behöver ta oss igenom men tiden medger inte detta. Ett tolkningsarbete behöver mer tid, vissa frågor kanske kan lösas ut men annars krävs en öppenhet i hållningen.
- Skolverket: Önskvärt att inte skriva fast bedömningar för hårt utan ha en bred ansats i det vi kommunicerar men samtidigt inte heller kommunicera fel”.

Ordförande: Klarar vi oss för stunden med de definitioner som nu finns framtagna och ta frågan mer systematiskt när vi ses närmast?

- Skolverket: Frågor inkommer även från lärosätena som är svåra att hantera. De är svårt att säga hur lärosätena bör hantera sina huvudområdesindelningar.
- Vi behöver komma åt huvudområden som en definitionsfråga och inte bidra till ett svagt meriteringssystem.
- Det blir också svårt att blicka tillbaka i tiden för de som har utbildningar med sig. Viktig fråga för att vinna legitimitet för programmet.

Ordförande: Från ett lärosätessperspektiv är det i dagsläget bättre att synliggöra det som finns och avvakta det som kan behöva synliggöras framöver. Att definiera vad som är meriterande kräver en omfattande arbetsinsats. Föreslår att vi lägger upp en bra arbetsmodell som AU förbereder inför mötet i augusti.

Mötet avslutades

Ordföranden tackade för ledamöternas medverkan och avslutade mötet.

Kommande möten

27–28 augusti 2025 (internat Stockholm)

13 oktober 2025 kl. 9-12 (digitalt)

24 november 2025 kl. 9-12 (digitalt)